

ת"פ 780/09/22 - מדינת ישראל, פרקליטות מחוז ירושלים נגד מחמוד ג'בריני

בית המשפט המחוזי בירושלים
ת"פ 780-09-22 מדינת ישראל נ' גבריני(עציר)

בפני בעניין:	כבוד השופטת פנינה נויבירט המאשימה	מדינת ישראל פרקליטות מחוז ירושלים ע"י ב"כ עוה"ד אילן אקוקה
נגד הנאשם		מחמוד ג'בריני ע"י ב"כ עוה"ד יצחק בן חמו

גזר דין

א. רקע כללי

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות הבאות:

- א. סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה לפי סעיף 332(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין");
- ב. הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו לפי סעיף 275 לחוק העונשין;
- ג. נהיגה ללא רישיון לפי סעיף 10(א) בצירוף סעיף 38 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] תשכ"א-1961;
- ד. נהיגה ללא ביטוח לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תשל"ל-1970;
- ה. הפרת תנאי היתר כניסה לישראל לפי סעיף 12(3) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952;
- ו. חבלה במזיד לרכב לפי סעיף 413 לחוק העונשין.

הסדר הטיעון כלל הסכמה חלקית לעניין העונש, לפיה המאשימה תגביל עצמה לעתירה להשתת 35 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו של הנאשם לצד ענישה נלווית, והצדדים יהיו חופשיים בטיעוניהם ביחס ליתר רכיבי הענישה.

2. **עיקר עובדות כתב האישום המתוקן** - הנאשם הוא תושב חברון. במועד הרלוונטי לכתב האישום החזיק הנאשם בהיתר שהייה בישראל בין השעות 5:00 - 19:00 בלבד, ולא היה בידיו רישיון נהיגה ישראלי ברכב. הנאשם לא החזיק מעולם ברישיון כאמור. ביום 26.8.22, סמוך לשעה 1:00 בלילה, נהג הנאשם ברכב מסוג סקודה בעל לוחית רישוי פלסטינאית מספר D37967 (להלן: "הרכב"). הרכב נשא לוחית זיהוי קדמית ישראלית, מ.ר. 35-282-69. הנאשם נהג ברכב במעבר "חוסאן" לישראל. עימו ברכב היה אדם נוסף, אף הוא תושב האזור, שאין ברשותו היתר כניסה לישראל, וכן אדם נוסף שזהותו אינה ידועה.

בשעה 1:40 לערך נסע הנאשם ברכב בכביש 3855 בסמוך לתחנת משטרת מטה יהודה, והמשיך בנסיעתו לצומת לכיוון כביש 38 (להלן: "הצומת"). בהגיעו לצומת, החל הנאשם לעבור בין נתיבים באופן שעורר את חשדם של שני שוטרים שנסעו באותה עת בניידת משטרה (להלן: "ניידת 1"). השוטרים בדקו ומצאו כי אין התאמה בין לוחית הרישוי לסוג הרכב.

בהגיעם לרמזור, כאשר הרכב משמאלם, צפרו השוטרים לנאשם, והורו לו לפתוח את החלון ולעצור בצד. הנאשם התעלם מהוראת השוטרים, ביצע פניית פרסה והחל בנסיעה מהירה בכביש 3855 לכיוון מושב זנוח, במטרה לחמוק מהשוטרים. הנאשם המשיך בנסיעתו על כביש 3855 בצורה פרועה ומסוכנת, בעודו מתעלם מקריאות השוטרים, שדלקו אחריו בניידת עם אורות מהבהבים, צפרו לו, וכרזו לו לעצור.

הנאשם הגיע לכיכר מחסיה ופנה שמאלה לכביש 3866 לכיוון נס הרים. הוא נכנס לכיכר במהירות גבוהה ומסוכנת מבלי להאט. הנאשם המשיך להתעלם מקריאות השוטרים בעודו נוהג על כביש 3866. מדובר בכביש מפותל, חשוך וללא שדה ראייה. הנאשם נסע בכביש באופן מסוכן, במהירות העולה על 100 קמ"ש, בעוד המהירות המותרת עמדה על 80 קמ"ש. במהלך הנסיעה, עקף הנאשם כעשרה כלי רכב משמאל ומימין, כשהוא חוצה קו הפרדה רצוף, מבלי שיש לו שדה ראייה ביחס לנוסעים בנתיב הנגדי. בשל מסוים נסע הנאשם גם בנתיב הנסיעה הנגדי במהירות גבוהה, כשהוא מסכן את משתמשי הרכב ומאלץ מספר כלי רכב שהיו באותה העת על הכביש לסטות לשוליים כדי להימנע מפגיעה מסכנת חיים בידיו.

בשלב זה, ביקשו השוטרים סיוע בחסימת כביש 3866 באמצעות מערכת הקשר המשטרתית. שוטר ומתנדבת נענו לבקשת העזרה, ובהוראת אחד מהשוטרים שנסע בניידת חסמו את הכביש בסמוך לכניסה למושב נס הרים, באמצעות העמדת ניידת משטרה באלכסון עם אורות מרצדים (להלן: "ניידת 2"). חסימת הכביש נועדה למנוע סכנה לכלי רכב אחרים שנסעו בכביש, למנוע תאונה ולעצור את הנאשם. שוטר יצא מניידת 2, וניגש לעצור את אחד מכלי הרכב שנסע בנתיב הנסיעה הנגדי על מנת לחסום את יתרת הכביש ולמנוע מהנאשם נתיב בריחה. מתנדבת נותרה לשבת בניידת 2. בעקבות החסימה נוצר פקק של מספר כלי רכב מאחורי ניידת 2.

הנאשם הבחין בכלי הרכב העומדים ובלם בפתאומיות. אך לאחר שהבחין בשוטר, האיץ מהירות נסיעתו לכיוון שולי הכביש, ועקף את הרכבים העומדים בעודו נוסע בינם לבין התעלה שבצד הכביש, ובכך גרם לסיכון אותם רכבים. כשהגיע הנאשם לראש החסימה, והבחין כי אין לו דרך מילוט נוכח מהירות נסיעתו, לא הספיק הנאשם לבלום, וכתוצאה מכך נגח בניידת 2 בעוצמה וגרם לה לנזק במגן האחורי ימני. כתוצאה מאותה התנגשות קיבלה המתנדבת שהיתה בניידת 2

מכה חזקה. בשלב זה הגיעו השוטרים בניידת 1 וחסמו את הרכב מאחור. אחר כך ירדו מניידת 1, ויחד עם השוטר הנוסף עצרו את הנאשם.

במעשיו המתוארים לעיל, טיפל? הנאשם בנתיב תחבורה בדרך שיש בה כדי לסכן את השימוש והבטיחות לנוסעים בו, בכוונה לפגוע בנוסע בנתיב תחבורה או כלי תחבורה או לסכן את בטיחותו. כמו כן עשה הנאשם מעשה בכוונה להפריע לשוטר כשהוא ממלא תפקידו כחוק או להכשילו בכך, נהג בלי רישיון נהיגה ובלי פוליסת ביטוח בתוקף, הרס או פגע במזיד ברכב או בחלק ממנו, והכל כשהוא מפר תנאי מהתנאים שנקבעו באשרתו או ברישיון הישיבה שניתנו לו.

ב. תסקיר שירות המבחן

3. בתסקיר שערך שירות המבחן מיום 12.3.23 תוארו נסיבות חייו של הנאשם, משפחתו, יחסו אל העבירות שביצע והתמודדותו עם תנאי המעצר.

הנאשם, בן 28, נשוי ואב לשני ילדים, מתגורר בחברון. עד למעצרו עבד כמייבא מוצרי מזון, והוא מפרנס יחידי של משפחתו. הנאשם השלים 12 שנות לימוד, ובעברו עבד גם כנהג משאית. הנאשם גדל כבן למשפחה המונה זוג הורים ועשרה ילדים. המשפחה תוארה על ידי הנאשם כמשפחה נורמטיבית ללא מעורבות בפלילים.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם לוקח אחריות חלקית למעשיו. הנאשם ביטא חרטה, צער ובושה על מעשיו, הדגיש כי לא התכוון במעשיו לפגוע או להזיק והביע תחושות קשות נוכח המעשים המתוארים. לצד זאת, התרשם שירות המבחן כי הנאשם חש תחושת קורבנות. הוא תלה התנהגותו בלחצים שהפעיל עליו חברו ובחוסר מסוגלות שלו להתנגד, אף שהיה מודע לאיסור הכרוך במעשיו.

שירות המבחן מנה את גורמי הסיכון הבאים: חומרת העבירות המתוארות, הפער בין מעשי הנאשם לתיאור מהלך חייו ומאפייניו, הקושי של הנאשם לבחון את הבחירות שהובילו למעשיו וכן הקושי של הנאשם בהפעלת שיקול דעת.

שירות המבחן מנה את גורמי הסיכוי הבאים: הנאשם לקח אחריות וביטא תחושות בושה, צער וחרטה ביחס לביצוע העבירות. הנאשם נעדר עבר פלילי (כעולה מפרוטוקול בית המשפט), וכן התרשמות שירות המבחן כי המעצר וההליך המשפטי מהווים גורם מרתיע עבור הנאשם.

שירות המבחן העריך, כי רמת הסיכון לביצוע עבירות דומות בעתיד נמוכה. בהיעדר מוקדי קושי בהם ניתן לסייע לנאשם, ומתוך התחשבות בנסיבותיו האישיות, לא בא שירות המבחן בהמלצה הכוללת מעורבות של שירות המבחן. שירות המבחן המליץ על ענישה של הטלת מאסר בפועל, שתתחשב בהיות הנאשם נעדר עבר פלילי ובחרטה שהביע הנאשם על מעשיו.

ג. ראיות לעונש

4. המאשימה הגישה תדפיס מידע פלילי - תעבורה (1/ע), בדבר עברו התעבורתי של הנאשם.

הנאשם הגיש מפת האזור בו בוצעו העבירות. מטעם הנאשם העיד אביו, מר ג'אווד ג'יברני. האב הביע הסתייגות ממעשי הנאשם, טען כי הם מנוגדים לערכים להם חונך הנאשם במשפחתו ואמר כי לו היה מודע לכך מראש, לא היה מרשה לנאשם לעשות כן. האב טען כי עד למעצרו היה הנאשם יציב בעבודתו. הוא תיאר את הקשיים עימם מתמודדת המשפחה מאז מעצר הנאשם. בנוסף, העידה אם הנאשם, הגב' כפייה ג'יברני. האם תיארה את השבר בו מצויה המשפחה מאז מעצר הנאשם. היא ביקשה כי ייסלח לנאשם. כמו כן העידה אחות הנאשם, הגב' אימן ג'יברני. האחיות תיארה את הנאשם כבחור שקט, רגוע וטוב, וכן תיארה את המשפחה כמשפחה נורמטיבית ללא מעורבות בפלילים. האחיות תיארה את השלכות המעצר על המשפחה, וטענה כי המעשה היה ברגע של שטות, כאשר הנאשם לא חשב קדימה על השלכות מעשיו.

ד. עיקר טיעוני ב"כ הצדדים

5. לטענת ב"כ המאשימה מעובדות כתב האישום המתוקן עולה, כי הנאשם נכנס לישראל כשהוא נוהג ברכב, בשעות בו שהייתו אינה מותרת. על אף בקשות חוזרות מצד המשטרה, בחר הנאשם להימלט מהמשטרה, וזאת בנהיגה בכביש מפותל, במהירות העולה על המהירות המותרת, תוך עקיפת כעשרה כלי רכב, חציית קו הפרדה, האצה אל מול מחסום משטרה, ופגיעה בניידת משטרה שהובילה לפגיעה בשוטרת שהיתה במקום. ב"כ המאשימה עמד על הערכים המוגנים הנפגעים בביצוע עבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה - פגיעה פוטנציאלית חמורה בשלמות הגוף והרכוש, כאשר אי מימוש הפוטנציאל הפגיעה הוא לרוב עניין של מזל, וכן עמד על השלכות העבירות הנלוות, הפוגעות בשלום הציבור. ב"כ המאשימה עמד על מגמת החמרה בענישה כפי שבוטאה בפסיקה. כמו כן הפנה לכך שהעונש המירבי שקבע המחוקק לעבירת סיכון חיי אדם עומד על 20 שנה, והדבר מבטא את החומרה שייחס המחוקק לעבירה מסוג זה.

בהינתן מדיניות הענישה הנוהגת, הערכים המוגנים, ונסיבות ביצוע העבירות, טען ב"כ המאשימה, למתחם ענישה הולם שבין שנתיים וחצי לחמש שנות מאסר, לצד ענישה נלווית, וכן לפסילה בפועל שנעה בין 7 ל- 10 שנים, לצד ענישה נלווית. באשר למיקום הנאשם במתחם הענישה, טען ב"כ המאשימה, כי הנאשם אמנם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן, אך לא בהזדמנות הראשונה, כי אם בפתח ישיבת ההוכחות. הנאשם נעדר עבר פלילי, אך בעל עבר פלילי תעבורתי, הכולל שני עונשי פסילה שאחד מהם בגין נהיגה בזמן פסילה. ב"כ המאשימה הפנה לתסקיר, לפיו אין קבלת אחריות מלאה של הנאשם למעשים שביצע, ונטייה של הנאשם להטיל האשם במעשים אלה על אחרים. הוא הבהיר, כי בעבירות מסוג זה הכרחי ליתן ביטוי לשיקולי הרתעת היחיד והרבים.

ב"כ המאשימה עתר למיקום הנאשם בשליש התחתון של מתחם הענישה, אך לא בתחתית המתחם. באשר

למתחם הפסילה, עתר ב"כ המאשימה למיקום הנאשם באמצע המתחם. בהתאם, ביקש ב"כ המאשימה כי יוטל על הנאשם עונש של 35 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס, ופסילה בפועל מלהחזיק רישיון למשך שמונה שנים וחצי מיום שחרורו ממאסר, פסילה על תנאי וחילוט הרכב.

במעמד הטיעונים לעונש טען ב"כ המאשימה, כי יש להורות על חילוט הרכב, מאחר שמדובר ברכב ששימש לביצוע העבירה. נכון למועד זה לא הוגשה בקשה מטעם טוען לזכות בעניין הרכב.

6. לטענת ב"כ הנאשם, אין להתחשב בעברו התעבורתי של הנאשם. לדבריו, כפי שפירט הנאשם בתסקיר, הופעל על הנאשם לחץ בידי שותפיו, שהיו שוהים בלתי חוקיים בארץ, בעוד הוא עצמו שהה בארץ בהיתר. מעבר לכך, הנאשם לא הכיר את הכבישים בהם נהג. גורמים אלה השפיעו על ביצוע המעשה. המרדף התרחש במקטע כביש מפותל אך ריק יחסית, שמוביל ומקשר בין מושבים, וכעולה מדוחות הפעולה של המשטרה אין אינדיקציה כמה רכבים הנאשם עקף באמת.

הנאשם הודה כי נהג במהירות 100 קמ"ש במקום בו המהירות המותרת היא 80 קמ"ש. עבירת מהירות שכזו דינה ברירת משפט 0 נקודות ו 250 ₪. הנאשם נעדר עבר פלילי, זהו לו מעצרו הראשון. הנאשם עצור למעלה משבעה חודשים והוא נתון למשבר בעטיו של המעצר, ומצבו הרגשי בהידרדרות. הנאשם לקח אחריות מלאה, כנה ואמיתית למעשה. שירות המבחן קבע כי רמת הסיכון כי הנאשם יחזור לביצוע עבירות דומות נמוכה, וההמלצה הסופית שניתנה בעניינו של הנאשם היא למאסר בפועל, מתוך התחשבות בהיות הנאשם נעדר עבר פלילי ובחרטה שהביע הנאשם על מעשיו. הנאשם בן למשפחה נורמטיבית, שאינה מעורבת בעבירות פליליות או ביטחוניות. אביו הוא איש עסקים. מדובר היה במעשה שטות של רגע, שכן לא היתה לנאשם סיבה אמיתית לברוח מהשוטרים. הנאשם אמנם חזר בו מהודאתו, אך שב והודה במעשים. ב"כ הנאשם טען למתחם עונש שבין שישה חודשים שירוצו בעבודות שירות ועד ל- 20 חודשים. הוא עתר כי בית המשפט יסתפק בימי מעצרו של הנאשם. כמו כן טען ב"כ הנאשם כי אין לחלט הרכב, וכי תוגש בקשה לשחררו.

ה. דברו האחרון של הנאשם

7. הנאשם, בדברו האחרון לעונש, אמר (פרוטוקול מיום 29.3.23 עמ' 16, שורות 25 - 32, עמ' 17, שורות 1 - 5):

"אני למדתי לקח הרבה מהקטע שקרה איתי, זה היה לקח שלמדתי אותו. כב' השופטת אני אומר לך שאם חוזר הזמן אחורה לא הייתי אפילו אפס אחוז חושב או עושה דבר כזה עוד פעם. זאת הייתה פעם ראשונה שלי בחיים שאני נכנס לכלא, שאני נחקר לא היה לנו אף אחד במשפחה שלנו שהוא נעצר או קרה איתו דבר כזה. אנחנו משפחה שלא רגילה לעשות בעיות כמו הטעות שאני עשיתי. הדבר הזה השפיע שלילית עלי מאוד ועל המשפחה שלי, על אשתי והילדים שלי. אני כשנעצרתי התינוק הקטן שלי היה בן 3 חודשים כרגע הוא קרוב לגיל שנה, אני לא יודע איך הוא נראה לא הייתי איתו. אני מתחרט על המעשה שעשיתי, אני מתנצל בפני כל המדינה על כל מה שקרה. אני לא חושב שאני יעשה שוב טעות

כזו בחיים שלי, אם הזמן היה חוזר אחורה לא הייתי עושה את זה. אני מבקש שתיקחי בחשבון את הנסיבות האישיות של משפחתי, אני זה שעשיתי טעות והמשפחה שלי שילמה את המחיר זה מאוד השפיע עליהם שלילית. המצב אצלי בתוך הכלא קשה מאוד, אין לי עם מי לדבר שם, אין לי אף אחד. אלה אנשים עבריינים שאני מתקשה לחיות איתם אני לא רגיל לחיות עם בני אדם כאלה. אני רוצה להספיק להיות בחודש הרמדאן עם הילדים שלי. אני מוכן לחתום על כל תצהיר או הבטחה שאתם מבקשים ממנו."

1. קביעת מתחם העונש ההולם

8. בהתאם להוראות סעיף 40ג יחד עם סעיף 40ג לחוק העונשין, בעת גזירת עונשו של נאשם על בית המשפט לקבוע, תחילה, את מתחם העונש ההולם לעבירות בהן הורשע הנאשם, ולאחר מכן לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם.

קביעת מתחם העונש ההולם תיעשה בהתאם לעיקרון המנחה בענישה - הוא עקרון ההלימה - תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, המפורטות בהוראות סעיף 40ט לחוק העונשין.

בביצוע העבירות בהן הורשע הנאשם, ובפרט העבירה העיקרית שביצע הנאשם - סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, נפגעו הערכים החברתיים של הגנה על שלום הגוף והרכוש, וכן הגנה על שלום הציבור ובטחונו. מדובר במעשים חמורים, המגלמים סכנה מוחשית של פגיעה קשה בנפש וברכוש, והזורים בקרב הציבור תחושה של חוסר ביטחון, אימה ופחד.

הנהיגה בכבישים מסוכנת מטבעה, אך נהיגה בריונית ופראית אגב הימלטות משוטרים - מגבירה משמעותית את הסיכון שבנהיגה כאמור ומעצימה את פוטנציאל הקטל בדרכים.

בית המשפט העליון הדגיש בשורה של פסקי דין את החומרה הגלומה בהתנהגות שכזאת, ובצורך בענישה משמעותית ומרתיעה בגינה, בפרט כאשר הנהג אינו מחזיק ברישיון נהיגה ובתעודת ביטוח בני תוקף (ע"פ 3300/16 אבו ענזה נ' מדינת ישראל, בפסקה 10 (פורסם במאגרים 11.05.2017); ע"פ 5626/14 לנקין נ' מדינת ישראל, בפסקה 8 (פורסם במאגרים 02.08.2015, להלן: "עניין לנקין"); ע"פ 1641/13 אבו סביח נ' מדינת ישראל, בפסקה 18 (פורסם במאגרים 31.12.2014); ע"פ 5981/15 מדינת ישראל נ' סלוצקי, בפסקה 17 (פורסם במאגרים 05.07.2016). יש לזכור, כי העונש הקבוע בצד העבירה של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה הוא עשרים שנות מאסר, ויש בכך כדי ללמד על החומרה שמייחס המחוקק למעשים כגון דא.

9. בקביעת מתחם העונש ההולם על בית המשפט להתחשב לא רק בחומרת העבירות כשלעצמן, אלא גם בחומרת הנסיבות שבהן בוצעו.

במקרה שלפני מתקיימות מספר נסיבות לחומרה. הנאשם נהג נהיגה פראית ומתמשכת, ביצע רצף של עבירות תעבורה, במהלך מרדף ממושך ומסוכן, לאורכו של כביש מפותל וחשוך, ללא שדה ראייה. כל זאת מבלי שהיו לנאשם רישיון נהיגה וביטוח בני תוקף. לצד זאת, יש לזכור כי הכביש בו התרחש המרדף אינו כביש עירוני, כי אם כביש המקשר בין מספר מושבים. כמו כן יש לשער כי בשעת הלילה המאוחרת בה בוצע המרדף, לא היתה תנועה ערה בכביש, והדבר משליך על פוטנציאל הסיכון שיצר הנאשם בכביש.

לטענת ב"כ הנאשם, יש להתחשב בכך שהנאשם לא הכיר את הכבישים בהם נהג, אך אין בכך כדי לתרץ בכל דרך את הנהיגה הפרועה של הנאשם. ההיפך הוא הנכון, דווקא בחבל ארץ שאינו מוכר לנאשם, מצופה היה כי ינקוט במשנה זהירות.

עוד יש להתחשב לחומרה בהתעלמותו השיטתית של הנאשם מקריאות השוטרים לו לעצור, דבר המלמד על נחישותו להימלט מאימת הדין.

ב"כ הנאשם הפנה לטענותיו של הנאשם כפי שתועדו בתסקיר שירות המבחן, לפיהן בריחתו של הנאשם מהשוטרים נעשתה בשל לחץ שהופעל עליו בידי נוסע נוסף ברכב, שהיה תושב האזור, ללא אשרת שהייה בישראל. אך מעובדות כתב האישום לא עולה אינדיקציה ברורה להשפעה אפשרית של הנוסעים האחרים ברכב על הנאשם בביצוע העבירות. על רקע האמור, אין די בטענותיו של הנאשם בעניין, כפי שפורטו בתסקיר. אף יש לזכור, כי לנאשם עצמו לא היתה אשרת שהייה בת תוקף בישראל בשעה בה בוצעו העבירות. מעבר לכך, לנאשם לא היה רישיון ישראלי בר תוקף והוא נהג ברכב שנשא לוחית זיהוי קדמית ישראלית, אף כי מדובר ברכב בעל לוחית רישוי פלסטינאית. על כן אין לקבל הטענה כי לנאשם עצמו לא היתה סיבה אמיתית לברוח מהשוטרים.

מעבר לכך, כתוצאה מביצוע העבירות נגרם נזק פח למגן האחורי ימני של ניידת 2, וכן קיבלה המתנדבת ששהתה בניידת 2 מכה חזקה. אמנם, למרבה המזל, לא נגרמו פגיעות כבדות יותר בגוף או ברכוש. אך פוטנציאל הנזק שעשוי היה להיגרם כתוצאה מהנהיגה הפרועה של הנאשם גדול.

לקולא, ראוי להתחשב בכך שלא נטען כלפי הנאשם כי נכנס לישראל שלא כחוק במטרה לבצע עבירה כלשהי, או שהשתמש ברכב כדי לבצע עבירה כלשהי (בשונה ממקרים בהם הכניסה לישראל שלא כחוק נעשית במטרה לביצוע עבירות, כדוגמת גניבת רכב), וכן כי נדמה כי עבירת סיכון חיי אדם, ובפרט ההחלטה להימלט מהמשטרה, בוצעה ללא תכנון מוקדם.

10. אשר למדיניות הענישה הנהוגה, ב"כ הצדדים הגישו אסופת פסיקה.

ב"כ המאשימה הפנה בטיעונו לפסקי הדין הבאים. חלקם מתייחסים לנסיבות חמורות מנסיבות המקרה שלפני, כדוגמת גניבת רכב, שימוש ברכוש גנוב או שימוש בסמים, וכן למקרים בהם הושת מאסר בר הפעלה מתיקים קודמים, כדלקמן:

ע"פ 8584/13 שטארה נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים 30.06.2014) - המערער הורשע בבית משפט קמא בעבירות סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, גניבת רכב, כניסה לישראל שלא כחוק, הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו וכן נהיגה ללא רישיון נהיגה. המערער ואדם נוסף הגיעו למחסום שהוצב על כביש 443. השניים נמנעו מלהזדהות לפני שוטרים וברחו מהמקום. לאחר מרדף, במהלכו נסע במהירות מופרזת, כשהוא חוצה צמתים מרומזרים במופע אדום, סטה הרכב מן הכביש והתנגש במעקה הבטיחות. הנאשם ברח מן הרכב ונמלט ברגל, ואותר לאחר חיפושים. בית משפט קמא גזר על המערער עונש מאסר בפועל של חמש שנים וחמישה חודשים (כולל מאסר על תנאי בר הפעלה מתיק קודם), מאסר על תנאי ושליטת רישיון נהיגה למשך ארבע שנים. בית המשפט העליון זיכה את המערער מעבירת גניבת רכב, הרשיע אותו בעבירה של החזקת רכוש גנוב, וקיצר את עונש המאסר בפועל בשישה חודשים.

ע"פ 2336/14 ווערי נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים 10.12.2014) - המערער הורשע בבית משפט קמא על יסוד הודאתו בביצוע עבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, גניבת רכב וחבלה במזיד ברכב. המערער קשר עם שניים נוספים לגנוב רכב ולמכרו. השלושה הגיעו לירושלים, המערער תצפית בעוד שני שותפיו שברו את חלון הרכב, החליפו את מחשב הרכב ושברו את המפסק כדי להתניעו. לאחר התנעת הרכב, נהג בו המערער לכיוון מחסום קלנדיה. המשטרה הוזעקה והמכונית אותרה. המערער נמלט בנהיגה פרועה במהירות גבוהה, זגזג בין נתיבים, עקף כלי רכב, ביצע פניות פרסה מהירות על מנת להימנע ממפגש עם מחסומים משטרתיים, עקף ניידת משטרה שחסמה את נתיב התנועה, וחצה צומת מרומזר במופע אדום. בהמשך, פנה המערער פנייה חדה לשביל עפר, איבד שליטה על הרכב, עלה על המדרכה, נעצר ואז ברח רגלית מהמקום עד למעצרו בידי שוטרים (לאחר התנגדות למעצר ודחיפת שוטר). לרכב נגרם נזק רב. בבית משפט קמא נקבע מתחם עונש לעבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה שבין 30 ל- 60 חודשי מאסר. על המערער הושת עונש של 40 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, שליטת רישיון נהיגה למשך שלוש שנים ופיצוי למתלונן - בעל הרכב. בית המשפט העליון לא התערב בעונש.

ע"פ 4626/20 גולדשטיין נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים 04.04.2021) - המערער הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירות של סיכון חיי אדם במזיד והיזק לרכוש במזיד. המערער הגיע עם רכב שחלונו מנופץ אל חניון בית החולים "שערי צדק". אחד המאבטחים סימן למערער לעצור, אך הוא סירב והמשיך בנסיעה. מאבטחים כיתרו את הרכב וסימנו לו לפנות את הנתיב, אך המערער המשיך בנסיעה ופגע ברגלו של מאבטח אחד ובידו של מאבטח אחר. המערער המשיך בנסיעה, עלה על המדרכה, פגע ברכבה של המתלוננת והמשיך בנסיעה. נגרם נזק לרכב וכאבים למאבטחים ולמתלוננת. בית משפט קמא קבע מתחם ענישה בין 20 ל- 60 חודשי מאסר, וגזר על המערער עונש של 36 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, פיצוי, שליטת רישיון למשך 18 חודשים ושליטה על תנאי. בית המשפט העליון דחה את הערעור.

ע"פ 8973/20 אבו אלניל נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים 28.12.2020, להלן: עניין אבו אלניל) - המערער הורשע על יסוד הודאתו בעבירות סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו, חבלה במזיד ברכב והיזק בזדון. המערער נהג בכביש 6 לכיוון דרום בנתיב הנסיעה ההופכי, בניגוד לחוקי התנועה. המבקש חמק משוטר בנסיעה מהירה ופרועה. עקב כך הוזעקו שוטרים נוספים והוצבו מחסומים לאורך כביש 6. המבקש חלף על פני כל המחסומים, הטיחם וגרם לשבירתם ולנזקים נוספים בסך כולל של כ-70,000 ₪. בית משפט קמא קבע מתחם ענישה שבין 20 חודשים ל- 60 חודשים. הוטל על המערער עונש מאסר בפועל של 20 חודשים, מאסר על

תנאי, פסילת רישיון נהיגה לצמיתות וחילוט הרכב. בית המשפט העליון דחה בקשה לעיכוב ביצוע גזר הדין.

ע"פ 3840/21 חאמד נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים 08.03.2022) - המערער הורשע על יסוד הודאתו בסיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, תקיפה הגורמת חבלה ממשית, סיוע לגניבת רכב והחזקת מכשירי פריצה לרכב, וכן בעבירות כניסה ושהייה שלא כדין בישראל, ונהיגה ללא רישיון וללא ביטוח. המערער נכנס יחד עם אדם נוסף לישראל שלא כדין, כשהוא נוסע ברכב גנוב ובאמתחתו ציוד לפריצה ולגניבת רכבים ומכשיר לשיבוש תדרים. המערער סייע לאדם שלישי לגנוב רכב ואחר כך נסע בפראות, חצה צומת מרומזר במופע אדום, ביצע פניית פרסה בניגוד לכיוון התנועה על מנת להתחמק מחסימה משטרתית, התנגש בניידת משטרה שניסתה לעצור אותו, והמשיך בנהיגה פרועה ומסוכנת עד שהתנגש ברכב וגרם לפציעת שני נוסעיו. בית משפט קמא קבע מתחם ענישה שבין 30 ל- 60 חודשי מאסר בפועל, וגזר על המערער עונש מאסר בפועל של 50 חודשים, וכן הפעלת מאסרים מותנים, כך שבפועל הושטו על המערער 56 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, פסילת רישיון למשך שנה ופסילה על תנאי. בית המשפט העליון דחה את הערעור.

ת"פ (מחוזי-ים) 11458-02-22 מדינת ישראל נ' אלמטור (פורסם במאגרים 06.02.2023) - הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בביצוע עבירות סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, חבלה במזיד ברכב, נהיגה ללא רישיון, נהיגה תחת השפעת סמים, גרם נזק לאדם ולרכוש, וכניסה לישראל בניגוד לחוק. הנאשם, תושב האזור, ללא אישור שהייה כדין בישראל, וללא רישיון נהיגה ישראלי, נהג ברכב לכיוון ירושלים. ברכב היה אדם נוסף. שוטרים נסעו אחרי הנאשם וכרזו לו לעצור, אך הנאשם האיץ מהירות נסיעתו. השוטרים נסעו אחריו בניידת והנאשם ברח, תוך שהוא סוטה מספר פעמים לעבר הניידת. הנאשם פרץ מחסום שהונח בדרכו, תוך שהוא נוגח ברכב בו נהג המתלונן. הנאשם המשיך בנהיגה מהירה, וסטה באופן חד על מנת להימנע ממחסום נוסף, תוך שהוא מסכן שוטר. הנאשם המשיך בנסיעה מהירה, ובשלב מסוים נסע בניגוד לכיוון התנועה, לבסוף איבד הנאשם את השליטה על הרכב, החליק והתנגש במעקה הבטיחות עד שהרכב נעצר. הנאשם ברח מהרכב רגלית עד לתפיסתו בידי שוטר בערוץ נחל. בבדיקה שנעשתה לנאשם נמצאו בדמו קוקאין וקנביס. בית המשפט קבע מתחם עונש הולם שבין 30 ל- 60 חודשי מאסר וגזר על הנאשם עונש של 32 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו, מאסר על תנאי, 18 חודשי פסילה בפועל ו- 12 חודשי פסילה על תנאי.

11. ב"כ הנאשם הפנה לפסקי הדין הבאים. בחלקם חריגה ממתחם העונש ההולם לקולא משיקולי שיקום, שאינם מתקיימים בעניינו:

ת"פ (מחוזי ת"א) 8465-04-18 מדינת ישראל נ' בן דוד (פורסם במאגרים 16.9.2019) - הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות של סיכון אדם בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, וכן נהיגה ללא רישיון נהיגה וללא פוליסת ביטוח. הנאשם נטל רכב מביתה של בת זוגו ונסע לעבודה, אף שאין ברשותו רישיון נהיגה. ביציאה מחניון, בדקו שני שוטרים את רישיונות הנהגים היוצאים. אחד מהם סימן לנאשם לעצור, והוא האיץ והחל בנסיעה מהירה ומסוכנת לעבר השוטר שזז הצידה כדי להימנע מהפגיעה, המשיך בנסיעה פרועה כשהשוטרים דולקים אחריו, נסע ברחוב חד סטרי נגד כיוון התנועה, ולבסוף עזב את הרכב וברח בריצה, עד שהסגיר עצמו יומיים לאחר מכן. בית המשפט קבע מתחם עונש שנע בין 30 חודשי מאסר בפועל לבין 60 חודשי מאסר בפועל, אך מצא לחרוג מהמתחם

משיקולי שיקום, וגזר על הנאשם עונש של 9 חודשי מאסר בפועל, שירות בעבודות שירות, צו מבחן למשך 18 חודשים, מאסר על תנאי ופסילה.

ת"פ (מחוזי ת"א) 37089-03-13 מדינת ישראל נ' חארון (פורסם במאגרים 11.5.2014) - הנאשם הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, פריצה לרכב, תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות והפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו. הנאשם פרץ רכב חונה, ונטל ממנו תיק גב ובו מחשב נייד וטאבלט, ונמלט מן המקום בנסיעה ברכבו. שוטר הבחין בנאשם במנוסתו, דלק אחריו בניידת וכרז לו לעצור. הנאשם הגביר מהירות נסיעתו, פגע בניידת והמשיך בנסיעה תוך חציית קו הפרדה רצוף ועקיפה מסוכנת של כלי רכב. בהמשך עלה הנאשם על אי תנועה, חצה צומת מרומזר במופע אדום, עלה על המדרכה ונסע עליה לכל אורכה במהירות מופרזת, אחר כך חצה צומת מרומזר נוסף במופע אדום, ולבסוף איבד שליטה על רכבו והתנגש חזיתית בעמוד תאורה. לאחר מעצרו תקף הנאשם שני שוטרים ואף שבר את המכשיר הנייד שהיה בכיס מכנסיו של אחד מהם. לא נגרמה פגיעת גוף כתוצאה ממעשיו. הסדר הטיעון כלל הסכמה על טווח הענישה, כך שהמאשימה עתרה להטלת עונש של 30 חודשי מאסר בפועל והסנגור, והיה חופשי לעתור לעונש. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין שנה לארבע שנות מאסר. אך בית המשפט חרג ממתחם העונש ההולם לקולא משיקולי שיקום, שאינם מתקיימים במקרה שלפני, וגזר על הנאשם עונש של 6 חודשי מאסר שניתן יהיה לרצותם בעבודות שירות, פיקוח שירות המבחן למשך שנה, מאסר על תנאי ופסילה למשך 3 שנים.

ת"פ (מחוזי מרכז) 34257-11-11 מדינת ישראל נ' פלוני (פורסם במאגרים 16.07.2014) - הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בביצוע עבירת סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה והטרדה במתקן בזק. הנאשם חיבל מספר פעמים ברכבו של המתלונן, פעם חתך את צינור שמן הבלם של רכבו של המתלונן. בפעם נוספת חיבל הנאשם ברכב החלופי שניתן למתלונן. פעמיים נוספות חיבל הנאשם ברכבו של המתלונן, כשהוא מסית מצלמות שהותקנו שם. בפעם אחת גרם הנאשם בכך למתלונן להתנגש בשער היציאה מחניית ביתו, כשלא הצליח לבלום. בית המשפט קבע מתחם עונש שנע בין שמונה חודשי מאסר לבין שלוש שנות מאסר בפועל, אך חרג ממתחם העונש לקולא משיקולי שיקום שאינם מתקיימים בעניינו, וגזר על הנאשם 6 חודשי עבודות שירות, מאסר על תנאי, צו פיקוח שירות המבחן למשך 18 חודשים ופיצוי.

ת"פ (מחוזי מרכז) 37952-01-14 מדינת ישראל נ' אלחמידי (פורסם במאגרים 03.05.2018) - הנאשמים הורשעו על יסוד הודאתם בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה והסגת גבול. הנאשם 1 הורשע גם בעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה ונהיגה ללא ביטוח. הנאשם 1 נהג ברכב אף שלא החזיק ברישיון, והנאשם 2 ישב לצידו. שוטר כרז לנאשמים לעצור, אך הנאשמים התעלמו וברחו בנסיעה פרועה, פנו לדרך עפר, ומשם פנו במהירות מופרזת לכביש, ללא מתן זכות קדימה, תוך עקיפת כלי רכב משולי הכביש, סטייה חדה בין נתיבים, חציית צומת מרומזר במופע אדום ונסיעה נגד כיוון התנועה. כל אותה עת, דלקה הניידת אחרי הנאשמים. לבסוף, עצרו הנאשמים את הרכב, יצאו ממנו ונכנסו לבית משפחה ללא הסכמתה, דרשו מבני הבית לנעול את הדלת והתבצרו בחדר הילדים עד ללכידתם בידי המשטרה. בעניינו של הנאשם 1, שנהג ברכב, נקבע מתחם ענישה שנע בין 30 ל-60 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט חרג ממתחם העונש לקולא משיקולי שיקום וגזר על הנאשם 1 6 חודשי עבודות שירות, מאסר על תנאי, פיצוי וקנס.

ת"פ (מחוזי ב"ש) 8253-08 מדינת ישראל נ' רובין (פורסם במאגרים 13.04.2011) - הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, וכן בנהיגה ללא רישיון נהיגה וללא ביטוח. הנאשם לקח רכב השייך לאביו בשעת לילה מאוחרת ונסע בו במהירות גבוהה. עם הגיעו לצומת עלה על אי התנועה, הסתחרר במסלול הנגדי ועלה במהירות על המדרכה, תוך ניקור שני הצמיגים השמאליים של הרכב. קצין המשטרה דלק אחרי הנאשם ברכב משטרתו. הנאשם ברח בנסיעה נגד כיוון התנועה, חצה שני צמתים מרומזרים במופע אור אדום, עד שנכנס עם הרכב לתעלה בצד הכביש ונעצר. בית המשפט קבע כי מקרה זה נכנס בגדר המקרים החריגים בהם ראוי לסטות ממדיניות הענישה הנוהגת, בשים לב לנסיבותיו האישיות הייחודיות והספציפיות של הנאשם כפי שפורטו, ובפרט מצבו הנפשי הקשה והיותו סובל מפוסט טראומה. בית המשפט גזר על הנאשם עונש של 6 חודשי עבודות שירות, מאסר על תנאי, צו מבחן בפיקוח שירות מבחן למשך 18 חודשים, פסילה למשך 30 חודשים וקנס.

ת"פ (מחוזי נצ') 23230-04-13 מדינת ישראל נ' דניסיוק (פורסם במאגרים 25.12.2017) - הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעבירות סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, חבלה במזיד ברכב, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, נהיגה במהירות מופרזת, אי ציות לאות שברמזור, אי מתן זכות קדימה בצומת מרומזר, הפרת אות שניתן על ידי שוטר במדים, נהיגה ללא רישיון נהיגה וללא פוליסת ביטוח בתוקף, נהיגה ללא רישיון רכב ועקיפה. הנאשם נהג באופנוע כשהוא מרכיב את חברו, ללא רישיון נהיגה, ללא רישיון רכב וללא ביטוח. בהגיע הנאשם לצומת, סימנו לו שוטרים לעצור לבדיקת רישיונות. הנאשם ברח מהמקום במהירות מופרזת והחל מרדף משטרתו אחריו. במהלך ניסיון ההימלטות סובב הנאשם את האופנוע והיה קרוב לפגיעה בשוטר, נסע על שולי הכביש, ביצע פרסה, כשהוא עובר קו הפרדה רצוף, חצה צומת מרומזר במופע אור אדום, עקף כלי רכב, סטה בפראות שמאלה בניסיון להימנע ממחסום משטרתו ונסע נגד כיוון התנועה, תוך שהוא מסכן שוטרים בניסיון לנגחם. הנאשם פגע באופנוע עליו רכב שוטר, שבר את מזוודת האופנוע וכמעט גרם לאיבוד השליטה של על האופנוע. הסדר הטיעון כלל הסכמות לעניין העונש לפיו המאשימה עתרה לעונש מאסר בפועל של 12 חודשים וענישה נלווית. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 8 חודשי מאסר בפועל לבין 36 חודשי מאסר בפועל, וגזר על הנאשם עונש של 8 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, התחייבות עצמית, פסילה למשך 30 חודשים ופסילה על תנאי.

ע"פ 4894/13 סלע נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים 23.01.2014) - המערער הורשע על יסוד הודאתו בעבירה של סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, שיבוש מהלכי משפט ונהיגה בשכרות. המערער הגיע למחסום משטרתו כאשר הוא נוהג באופנוע בשכרות, בעודו מרכיב אדם נוסף. שני שוטרים הבחינו באופנוע, סימנו לו לעצור, ובתגובה האיץ המערער את מהירותו, נסע לכיוונם, ופרץ את המחסום, תוך סיכון חיי השוטרים במקום. השוטרים דלקו אחר המערער בניידת וכרזו לו לעצור, אך המערער המשיך בנסיעה אל עבר תצפית שם שהה שוטר נוסף שקרא למערער לעצור. המערער עצר את האופנוע וזרק את מפתחותיו. אחר כך התנגד למעצר וניסה לברוח. בית משפט קמא קבע מתחם שנע בין 6 חודשים ל- 24 חודשים וגזר על המערער 10 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס ופסילה למשך 24 חודשים. בית המשפט העליון דחה את הערעור.

ת"פ (מחוזי ת"א) 38916-04-20 מדינת ישראל נ' ברק (פורסם במאגרים 24.04.2022) - הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעבירות סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, מעשה פיזיות ורשלנות, שיבוש הליכי משפט, הכשלת שוטר, נהיגה במהירות העולה על המהירות המותרת בדרך מהירה, אי ציות לתמרורים ואי הצגת לוחית זיהוי. הנאשם הגיע כשהוא רוכב על אופנוע, לתחנת דלק כאשר האופנוע לא צויד בלוחית רישוי כמתחייב, בליווי 11 רוכבי אופנוע

נוספים. קבוצת הרוכבים יצאה לרכיבה משותפת, חרף סגר כללי בעקבות מגפת הקורונה. הנאשם חלף על רמזור במופע אור אדום. כשהגיע למחסום בדיקה משטרתית, חצה, ביחד עם אחרים, קו הפרדה בנוי בין נתיבים כדי לחמוק מהמחסום. שוטר סימן לרוכבים לעצור, ובתגובה החל הנאשם לצלם את השוטר באמצעות הטלפון הנייד, ואז שטט במהירות גבוהה לכיוון השוטר וחלף על פניו. אחר כך נמלט הנאשם יחד עם אחרים מהמקום, תוך ביצוע מגוון עבירות תנועה, לרבות נסיעה מהירה על שול הכביש בניגוד לכיוון התנועה, חציית צמתים מרומזרים במופע אור אדום, חציית קו הפרדה רצוף, מעבר בין נתיבים ונסיעה על גלגל אחד. לאחר מכן הסתיר הנאשם את אופנועו בבית חברו. הסדר הטיעון כלל הסכמות ולפיהן התביעה תעתור לעונש של 18 חודשי מאסר, וכן הסכימו הצדדים על פיצוי. בית המשפט ציין כי היה נוטה לקבוע מתחם ענישה דומה למתחם לו עתרה המאשימה, הנע בין 16 חודשי מאסר ל- 40 חודשי מאסר. אך ציין כי במקרה זה יש למתן את מתחם העונש, בין היתר משיקולי אחידות בענישה. בית המשפט גזר על הנאשם עונש של 9 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, מאסר על תנאי, פסילה למשך 4 שנים ופיצוי.

ת"פ (מחוזי חי') 45971-02-19 מדינת ישראל נ' א'. ב' (פורסם במאגרים 06.07.2021) - הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בביצוע עבירות סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, הפקרה אחרי פגיעה, גרימת נזק לאדם ולרכוש, ושיבוש מהלכי משפט. הנאשם נהג ברכב בבעלות אביו, במהירות העולה על המותר. שוטר אותת לו לעצור, אך הנאשם המשיך בנסיעה. השוטר רדף אחריו בניידת, והנאשם נמלט תוך זיגזוג בין נתיבים, עקיפת רכבים מימין ומשמאל ונסיעה בשוליים. בסמוך לכיכר, עקף הנאשם בפתאומיות רכב, שלפניו נסע קטנוע משטרה. הרכב בלם בפתאומיות וסטה שמאלה, והנאשם פגע בקטנוע המשטרה וגרם לנפילת השוטר שרכב עליו על הכביש. הנאשם ברח מהמקום. השוטר סבל מחבלות באצבעות רגל שמאל, שפשופים והגבלה בהנעת הקרסול, וכן מכאבים בצוואר, וברגליו. לקטנוע נגרם נזק חמור והוא הוכרז "אובדן גמור". מספר ימים לאחר מכן, סיכם הנאשם עם אביו להעלים ראיות הנוגעות למעורבות הרכב באירוע. אבי הנאשם הסיע את הרכב למוסך, הנאשם הזמין חלקים של הרכב מחו"ל, ואביו העביר את החלקים למוסך וסייע בהחלפתם. בית המשפט קבע מתחם ענישה שנע בין 8 חודשי מאסר שיכול שירוצו בעבודות שירות ל- 25 חודשי מאסר בפועל. בהתחשב בנסיבותיו הייחודיות של המקרה, בהיות הנאשם סובל מפוסט טראומה והשל מצבו הפיזי והנפשי, גזר בית המשפט על הנאשם עונש של 8 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה, קנס ופיצוי.

ע"פ 5341/13 מדינת ישראל נ' אלקרעאן (פורסם במאגרים 08.12.2013) - המשיב הורשע על יסוד הודאתו בעבירות קשירת קשר יחד עם שניים אחרים לביצוע פשע, סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה וקבלת דבר במרמה. המשיב, שהיה חייל בעת ביצוע העבירות, קשר קשר לביצוע שוד. הוא נסע במונית לשם שוד הנהג, השוד בסופו של דבר לא בוצע, אך לא שולם מחיר הנסיעה. בהמשך הונח מארב לרכב אחר (תוך יצירת מחסום אבנים), המשיב ירה לעבר נהג הרכב, וגרם לפציעתו מרסיסי זכוכית. 6 שנים מאוחר יותר, בעקבות מציאת DNA של המשיב בזירת האירוע הודה בביצוע המעשה. המשיב הורשע בעבירות נשק נוספות. בית משפט קמא קבע כי מתחם הענישה נע בין 6 חודשים שיכול שירוצו בעבודות שירות ל- 24 חודשי מאסר בפועל, וגזר על הנאשם עונש של 6 חודשי מאסר לביצוע בעבודות שירות, מאסר על תנאי, צו מבחן לשנה ופיצוי. בית המשפט העליון קבע כי אכן המתחם שנקבע היה נמוך מידי, אך לא התערב בעונש, נוכח חלופי השנים ובשל שיקולי שיקום.

12. עיינתי גם בפסיקה נוספת ממנה ניתן ללמוד על מדיניות הענישה בעבירות מסוג זה:

עמוד 12

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

ע"פ 1520/16 אלוראסנה נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים 24.11.2016) - המערער הורשע על יסוד הודאתו בסיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטר, שהייה בלתי חוקית בישראל, וכן נהיגה ללא רישיון וללא פוליסת ביטוח בת תוקף. המערער נהג כשאחר עימו ברכב, ללא אישור שהיה בישראל. שני שוטרים זיהו אותם, נסעו אחריהם בניידת וקראו להם לעצור. המערער חמק מהם בנהיגה פרועה ובמהירות גבוהה, תוך נסיעה בנתיב הנסיעה הנגדי, ואז הסיט את הרכב לעבר הניידת ואילצה לסטות. אחר כך נסע במהירות בשכונה בה שהו ילדים על הכביש, סטה לנתיב הנסיעה הנגדי על מנת להתחמק ממחסום משטרת, ולבסוף איבד שליטה, על כיכר והתנגש בעץ. המערער המשיך לברוח רגלית, נכנס לבית פרטי ולבסוף נעצר. בית משפט קמא קבע מתחם ענישה שנע בין 3 ל-5 שנות מאסר, לגבי העבירות הנוגעות לנהיגה ברכב. ומתחם ענישה שנע בין 3 חודשי מאסר ל-8 חודשי מאסר בגין שהייה בלתי חוקית. בית משפט קמא גזר על המערער עונש של 42 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופסילה. בית המשפט העליון דחה את הערעור ולא התערב בעונש.

ע"פ 6059/15 סלאמה נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים 10.08.2016) - המערער הורשע בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו, נהיגה ללא רישיון נהיגה וללא פוליסת ביטוח בת תוקף, נהיגה בקלות ראש שגרמה לתאונה בה ניזוק רכוש, ואי ציות לאור אדום ברמזור. המערער נהג כשאחר עימו ברכב. הם עצרו לבדיקת רישיונות, התגלה כי המערער נוהג ללא רישיון נהיגה והוא עוכב לחקירה בתחנת המשטרה. המערער ברח בנהיגה פרועה, כשניידת משטרה דולקת בעקבותיו. הוא חצה 4 צמתים מרומזרים במופע אור אדום ועקף רכבים בצורה מסוכנת. באחת העקיפות פגע המערער בניידת משטרה שנסעה במקביל אליו. המערער ביצע עבירות תנועה נוספות עד שלבסוף התנגש במעקה בטיחות ורכבו נעצר, ואז נמלט רגלית והסתתר עד שנתפס. בית משפט קמא קבע את מתחם העונש כנע בין 3 שנות מאסר ל-6 שנות מאסר, והטיל על המערער עונש של 5 שנות מאסר בפועל, וכן הפעיל שני עונשי מאסר מותנה שהוטלו על הנאשם בתיקים אחרים כך שסך הכל הושתו על הנאשם 74 חודשי מאסר בפועל; פסילה למשך 3 שנים (לצד הפעלת עונש פסילה מותנה), פסילה על תנאי ומאסר על תנאי. בית המשפט העליון דחה את הערעור ולא התערב בעונש.

ע"פ 6757/11 סעדיין נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים 16.10.2012) - המערער הורשע בעבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, נהיגה ללא רישיון נהיגה וללא ביטוח, שימוש ברכב ללא רשות והפרת הוראה חוקית. בעת שהיה נתון בחלופת מעצר בדמות מעצר בית, נהג המערער ברכבו של אחר, מבלי שהיה ברשותו רישיון נהיגה. ניידת דלקה אחריו, והמערער נמלט בנהיגה פרועה תוך חציית קו הפרדה רצוף. המערער עצר את הרכב רק לאחר שזיהה מחסום משטרת על הכביש. בעת שנעצר סירב לעבור בדיקה לרמת האלכוהול בגופו למרות שנדף ממנו ריח חריף של אלכוהול. בית משפט קמא הטיל על המערער עונש של 4 שנות מאסר בפועל, מאסר על תנאי, פסילה ל 5 שנים, וקנס. בית המשפט העליון דחה את הערעור ולא התערב בעונש.

ע"פ 4277/14 אלזבידי נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים 28.05.2015) - המערער הורשע בסיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, ניסיון גרימת חבלה בכוונה מחמירה, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, נהיגה ללא רישיון וללא פוליסת ביטוח בת תוקף. המערער נסע עם אחר. הוא התבקש לעצור את רכבו על ידי שוטרים לבושים בלבוש אזרחי, אך האיץ נסיעתו. השוטרים דלקו אחריו, והוא המשיך בנסיעה פרועה ובמהירות מופרזת והתפרץ לצומת, עד שרכב נתקבע בתלולית עפר. המערער והאחר נמלטו רגלית עד שנתפסו. בית המשפט קמא קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין שנתיים וחצי ל-5 שנות מאסר וגזר על המערער עונש של 42 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי,

ופסילה למשך 10 שנים. בית המשפט העליון דחה את הערעור ולא התערב בעונש.

ת"פ (מחוזי ב"ש) 18282-04-22 מדינת ישראל נ' עזאזמה (פורסם במאגרים 13.04.2023) - הנאשם הורשע בעבירות של הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו וחבלה במזיד לרכב, ונהיגה ללא רישיון רכב, וסיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה. שוטרים שהבחינו כי רישיון הרכב אינו בתוקף כרוזו לנאשם לעצור. הנאשם חמק בנהיגה פרועה ובנסיעה לאחור תוך ניגוח הניידת ואוטובוס. אחר כך ביצע פניית פרסה נגד כיוון התנועה והמשיך במנוסתו כשניידת דולקת אחריות. אז התנגש בחזית רכבו של המתלונן, יצא מרכבו ונמלט רגלית עד שנעצר בידי אחד השוטרים. במהלך פריקת השוטרים מהניידת לצורך המרדף הרגלי אחר הנאשם, אחד השוטרים מעד, נפל ונחבל. בנוסף, כתוצאה מההתנגשות, נחבל המתלונן בכתפו ונגרם נזק כבד לרכבו. בית המשפט קבע מתחם ענישה שנע בין 34 חודשי מאסר ל- 60 חודשי מאסר, וגזר על הנאשם עונש של 34 חודשי מאסר, מאסר על תנאי, פסילה למשך 3 שנים ופיצוי. כמו כן הופעל עונש 6 חודשי פסילה על תנאי מתיק אחר במצטבר לתקופת הפסילה בתיק זה.

ת"פ (מחוזי מרכז) 31521-08-20 מדינת ישראל נ' הרוש (פורסם במאגרים 04.07.2022) - הנאשם הורשע, על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, נהיגה בזמן פסילה ונהיגה בניגוד להודעת איסור שימוש ברכב. הנאשם נסע ברכב אשר ניתנה לו הודעה כי אין לעשות בו שימוש, לאחר שרישיונו נפסל, כשאתו ברכב אחרות ושתי בנות דודו וכשהוא אוחז בטלפון נייד. שוטר הבחין בטלפון הנייד אחוז בידי הנאשם והורה לו לעצור. בתגובה, הנאשם התחיל בנסיעה מהירה כשהשוטר רודף אחריו. הוא התחמק ממחסום משטרה בנסיעה לאחור ובהמשך בנהיגה פרועה, כשהוא עוקף רכבים מימין וחוצה צומת מרומזר במופע אור אדום. אחר כך כשנעצר מאחורי רכבים שעמדו בצומת ניסה להתחמק מחסימת שוטר תוך כדי נסיעה שסיכנה את השוטר, שנפגע ממראת הרכב. הנאשם חמק מחסימות שיצרו שוטרים נוספים שהצטרפו למרדף, והמשיך לחצות צמתים מרומזים במופע אור אדום עד שנבלם. אז החל במנוסה רגלית עד למעצרו. בית המשפט קבע מתחם ענישה שנע בין 27 ל- 54 חודשי מאסר בפועל, וגזר על הנאשם עונש של 33 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, פסילה למשך שנתיים, פסילה על תנאי וקנס.

13. לאור כל האמור, בהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם במקרה דנא, בגין כל העבירות שביצע הנאשם, נע בין 20 חודשי מאסר בפועל ל- 60 חודשי מאסר בפועל.

14. במסגרת הסדר הטיעון הגבילה עצמה המאשימה לעתור להשית על הנאשם 35 חודשי מאסר וענישה נלווית, כאשר הצדדים יהיו חופשיים בטיעוניהם ביחס ליתר רכיבי הענישה.

בהתאם להלכה הפסוקה, בית המשפט אינו כבול לעונש עליו הסכימו הצדדים במסגרת הסדר טיעון, ועליו לבחון בהתאם לאמות המידה המקובלות. אל אמות מידה אלה יתווספו השיקולים המתחייבים מקיומו של הסדר טיעון, להם יינתן מקום מרכזי.

על בית המשפט לקבוע תחילה את מתחם הענישה בהתאם להוראות הדין ולמדיניות הענישה הנוהגת, ובשלב הבא להשוותו לטווח הענישה שבהסדר הטיעון, וככל שהטווח מאושר, לקבוע את העונש גם בהתחשב בהסדר הטיעון (ע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה 19 (פורסם במאגרים 04.12.2013); ע"פ 5953/13 מדינת ישראל נ' אהרון (פורסם במאגרים 06.07.2014); ע"פ 7850/21 איאד דסוקי נ' מדינת ישראל, בפסקה 13 (פורסם במאגרים 09.06.2022)).

במקרה דנן, מתחם העונש ההולם, כפי שפורט לעיל, מגלם בחובו גם את טווחי הענישה המוצעים במסגרת הסדר הטיעון. אני מוצאת כי הסדר הטיעון ראוי, אינו נוגד את תקנת הציבור, ואינו חורג ממתחם הסבירות, ולפיכך אני רואה לכבדו.

ז. גזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם

15. לאחר קביעת מתחם העונש ההולם על בית המשפט לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם זה, בהתאם להוראות סעיף 40יא וסעיף 40יב לחוק העונשין.

השיקולים הרלוואנטיים לגזירת עונשו של הנאשם הם:

עברו הפלילי של הנאשם - הנאשם נעדר הרשעות קודמות, אך עם עבר תעבורתי, הכולל ארבע הרשעות בעבירות תנועה, בהן, לצד הרשעה בעבירות תנועה קלות יחסית, אף הרשעה בעבירת נהיגה בזמן פסילה. הדבר מלמד על התנהלות שיטתית, שראוי להתחשב בה (עניין לנקין, בפסקה 8).

הודאה ונטילת אחריות - הנאשם הודה במסגרת הסדר הטיעון בעובדות כתב האישום המתוקן, קיבל אחריות על מעשיו וחסך הצורך בשמיעת עדויות.

כעולה מתסקיר שירות המבחן, הנאשם ביטא תחושות בושה, צער וחרטה ביחס לביצוע העבירות. הדגיש כי לא התכוון במעשיו לפגוע או להזיק והביע תחושות קשות נוכח המעשים המתוארים.

לצד זאת, התרשם שירות המבחן כי הנאשם לוקח אחריות חלקית למעשיו. הנאשם חש תחושת קורבנות, תלה התנהגותו בלחצים שהפעיל עליו חברו, התקשה לבחון את הבחירות שהובילו למעשיו ובהפעלת שיקול דעת.

נתוניו האישיים של הנאשם, נסיבות חייו ופגיעת העונש בנאשם ומשפחתו - הנאשם כבן 28, גבר צעיר שחייו לפניו. הנאשם נשוי ואב לשני ילדים קטנים. הנאשם מפרנס יחידי של משפחתו, ועד למעצרו עבד כמייבא מוצרי מזון. כך שהטלת עונש של מאסר בפועל על הנאשם פוגעת בו ובמשפחתו.

עמוד 15

מעבר לכך, הנאשם נתון במעצר עד תום ההליכים, כאשר ידוע כי תנאי מעצר קשים מתנאי מאסר.

יש לשקול לחובת הנאשם את הצורך בהרתעתו, תוך שימת דגש גם לחשיבות הרתעת הרבים. עם זאת ראוי להתחשב בהערכת שירות המבחן כי מעצר הנאשם וההליך השיפוטי שהתנהל בעניינו מהווים גורם משמעותי ומרתיע עבורו, וכי רמת הסיכון לביצוע עבירות דומות בעתיד על ידי הנאשם היא נמוכה.

ח. חילוט הרכב

16. במעמד הטיעונים לעונש עתר ב"כ המאשימה להורות על חילוט הרכב, מאחר שמדובר ברכב ששימש לביצוע העבירה. לאחר הטיעונים לעונש, הגיש אבי הנאשם (להלן: "המבקש"), בקשה להחזרת תפוס לפי סעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש), תשכ"ט-1969 (בה"ת 20231-05-23). ביום 11.7.23 התקיים דיון בבקשה. בהינתן סמיכות הדיון בבקשה להחזרת התפוס לדיון גזר הדין, ומאחר שעיקר טענות הצדדים נסובו על שאלת הצדקת החילוט ובעלות הנאשם ברכב, מצאתי לנכון להכריע בבקשה זו בגדרו של גזר הדין, בהתאם להסכמת הצדדים.

עיתוי הבקשה למתן צו לחילוט הרכב

17. לטענת המבקש, המאשימה לא צירפה בקשה למתן צו חילוט לכתב האישום ולכתב האישום המתוקן, וכן נמנעה מהתייחסות לעניין במסגרת הסדר הטיעון. בשל כך, טען המבקש לפגיעה באינטרס ההסתמכות שלו. עוד טען המבקש, כי לו היתה כוונת המאשימה בדבר חילוט הרכב ידועה בשלב גיבוש הסדר הטיעון, היה בכך כדי להשליך על ההסכמות לעניין העונש. בנוסף טען המבקש, כי לכתחילה נתפס הרכב מטעמים ראייתיים, אך מאחר שאין עוד צורך ראייתי, יש מקום להורות על החזרת הרכב.

המאשימה אישרה כי אכן, ככלל, נהוג לכלול את בקשת צו החילוט בכתב האישום. אך הבהירה כי לא חלה עליה חובה חוקית לעשות כן. המאשימה טענה כי כבר לפני מספר חודשים נודע לנאשם על כוונתה לעתור לחילוט הרכב. מעבר לכך נטען, כי התייחסות לסוגיית החילוט הועלתה במעמד הכרעת הדין ובשלב הטיעונים לעונש. על כן לא יכול המבקש לטעון לפגיעה באינטרס ההסתמכות שלו. באשר להסדר הטיעון, במסגרתו הוסכם כי כל צד יהא רשאי לטעון לעניין ענישה נלווית, והדבר כולל גם חילוט. עוד טענה המאשימה, כי הרכב לא נתפס לצרכים ראייתיים בלבד, אלא לצרכי חילוט עתידי.

18. אין חולק, כי ככלל, נוהגת המאשימה לצרף לכתב האישום בקשה למתן צו לחילוט, וכי במקרה דנן לא פעלה המאשימה באופן זה. נדמה כי בהינתן שוויו הגבוה היחסית של הרכוש ששימש לביצוע העבירה במקרה דנן, ראוי לידע הנאשם מראש על הכוונה לעתור לחילוטו.

עם זאת, איני מתרשמת כי יש בכך כדי להשליך על ההצדקה לחילוט במקרה דנן. הוראת סעיף 39 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969 (להלן: "הפקודה") אינה מגבילה את המועד להגשת בקשה למתן צו חילוט מטעם התביעה. מכוחה, ובהתאם להלכה הפסוקה, ניתן להגיש בקשה למתן צו חילוט בכל שלב, גם לאחר מתן גזר הדין (ע"פ 1000/15 אבו אלחוואה נ' מדינת ישראל, פסקה 23 (פורסם במאגרים 03.07.2015, להלן: "עניין אבו אלחוואה").

במקרה דנן עתרה התביעה למתן צו חילוט במסגרת טיעוניה לעונש, אך גילתה את כוונתה בעניין מבעוד מועד. הדבר עלה עוד במעמד הדיון ביום 28.12.22 וכן במעמד הכרעת הדין מיום 6.2.23. לאור זאת, העיתי בו התבקש מתן צו החילוט הוא בהלימה לאמות המידה שנקבעו בפסיקה, לפיהן ראוי לדון בנושא החילוט בד בבד עם הטיעונים לעונש. העלאת הבקשה בעיתי זה מאפשרת מתן ביטוי הולם ומאוזן במסגרת גזר הדין לסוגיית חילוט הרכב ביחס ליתר רכיבי העונש, תוך שמירה על זכויותיו של הנאשם לקבלת עונש הולם ומידתי (עניין אבו אלחוואה, פסקה 23; ע"פ 6234/03 מדינת ישראל נ' מראד זיתאוו, פסקאות 5 - 6 (פורסם במאגרים 09.03.2005).

19. כתימוכין בטענות המבקש בעניין זה הפנה המבקש להחלטה שניתנה בפל"א (תעבורה נצ') 705-02-23 מדינת ישראל נ' ביאטרה (פורסם במאגרים 26.02.2023), במסגרתה נדחתה בקשה לקביעת דיון בעניין חילוט רכב. אך במקרה המדובר הוגשה הבקשה למתן צו החילוט ביום בו ניתן גזר הדין במסגרתו אושר הסדר טיעון סגור. בקשה זו נדחתה בין בשל עיתוי הגשתה ובין בשל אופן הגשתה המרושל. ההחלטה נומקה בחוסר ההגינות כלפי נאשם, בין היתר בהיעדר אפשרות לשקול את עניין החילוט ביחס ליתר רכיבי העונש. ממילא אין בכך כדי ללמד על פגם בהתנהלות התביעה במקרה דנן, בהעלאת בקשה למתן צו חילוט במסגרת טיעונים לעונש לאחר גיבוש הסדר טיעון פתוח.

מעבר לכך, בהינתן כי הרכב שימש כרכיב מהותי בביצוע העבירה, כמפורט להלן, לא ניתן לומר כי בטל הטעם לחילוט הרכב.

הרכב רכוש הנאשם

20. ככלל, זכות החילוט קיימת רק ביחס לרכושו של הנאשם (זולת במקרים חריגים, שאינם מענייננו). לטענת המבקש, הרכב בבעלותו ולא בבעלות הנאשם, ועל כן יש להורות על החזרתו למבקש. זאת בהתאם לפסיקה לפיה לא בנקל יחולט רכושו של אדם אחר, שאין לו קשר לביצוע העבירות, ונוכח הפגיעה בזכות הקניין של המבקש.

מנגד, טענה המאשימה, כי גם בהינתן כי הרכב רשום על שם המבקש, הרי שהמבקש לא עמד בנטל המוטל עליו להוכיח בעלותו ברכב. זאת מאחר שהמבחן לצורך התחקות אחר הבעלים של הרכב הוא מבחן השימוש, ולא מבחן הזכות הרישומית.

לא השתכנעתי כי המבקש עמד בנטל המוטל עליו להוכיח בעלותו ברכב.

21. המבקש, תושב חברון, הציג אישור מטעם משרד הרישוי במנהלת חברון של משרד התחבורה ברשות הפלסטינית, ממנו עולה, כי שישה כלי רכב, בהם הרכב, רשומים על שם המבקש.

ברם בהתאם להלכה הפסוקה, אין להסתפק ברישום להוכחת בעלות, ונדרשת הוכחת "בעלות אמיתית" ברכב, המתחקה מבחינה מהותית אחר הגורם שהרכוש מצוי בשליטתו ובשימוש (בש"פ 5630/13 סמואל כוכב נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (פורסם במאגרים 25.08.2013); רע"פ 5271/90 מירלשווילי נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים 02.01.1991); עניין אבו אלחוואה, בפסקה 23). אך המבקש לא הוכיח כי הרכב מצוי בשליטתו ובשימוש.

בבקשתו, טען המבקש כי הוא הבעלים הרשום של הרכב בעוד הנאשם מחזיק בו בפועל. השתמע מלשון הבקשה כי במונח "מחזיק בפועל" של הרכב התכוון המבקש לכך שהנאשם החזיק ברכב בעת ביצוע העבירות, כדלקמן: "המבקש הוא בעליו הרשום של רכב הסקודה ... ואילו הנאשם הוא בנו של המבקש והמחזיק בפועל של הרכב בהתרחשות העבירות המיוחסות הנ"ל" (סעיף 2 לבקשה). בתצהיר התמציתי שצורף כתימוכין לבקשה טען המבקש בלאקוניות כי הרכב בבעלותו, מבלי לפרט את זהות המשתמש בו.

בחקירתו, אישר המבקש כי הרכב אינו כלי הרכב בו הוא עושה שימוש שוטף, ובלשונו (במענה לשאלה: "אז אתה לא נוהג ברכבים האלה?"): "יש לי רכב אחד שאני נוהג בו, זה הגיפ אאודי" (עמ' 1, שורה 25), אף כי טען כי גם הוא עושה שימוש ברכב (שם, שורה 27).

22. באשר לזהות הגורם שעושה שימוש ברכב, מסר המבקש בחקירתו גרסה בלתי עקבית. תחילה העיד, כי רק אשתו משתמשת ברכב, כדלקמן (במענה לשאלה: "רק אשתך נוהגת בו?"): "כן" (עמ' 2, שורה 2). כאשר נשאל האם גם הנאשם עושה שימוש ברכב, הכחיש שימוש של הנאשם ברכב, ובלשונו (במענה לשאלה: "בנך מחמוד לא נוהג ברכב אף פעם?"): "מחמוד יש לו משאית והוא נוהג בה" (עמ' 2, שורה 4), וכן (במענה לשאלה: "והוא לא נוהג אף פעם בסקודה?"): "נכון".

אך בהמשך חקירתו אישר המבקש, כי הנאשם, המתגורר בבית המבקש, עושה שימוש שוטף ברכב, ובלשונו: "כן, הוא יכול להשתמש ברכב הזה" (עמ' 2, שורה 11). המבקש אף הבהיר, כי הרכב נחוץ לנאשם, שכן הוא אינו יכול לעשות שימוש שוטף במשאית שבבעלותו בנסיעה ברחובות צרים, ובלשונו (במענה לשאלה: "אז אתה מסכים איתי שלפעמים, גם אם זה לא הנהג היחיד, הוא נוהג ברכב?"): "כן. הוא יכול. לפעמים כן משתמש ברכב להביא תרופות, כל מיני. אני רוצה להוסיף עוד משהו. הרכב שיש לו, המשאית, זה סמיטריילר, שהוא לא יכול להסתובב בכבישים הקטנים" (שם, שורות 12 - 14).

בנוסף, עת עומת עם הגרסה שמסר בבקשתו בדבר היות הנאשם "מחזיק בפועל" אישר המבקש, כי הנאשם הוא זה שמשמש באופן שוטף וקבוע ברכב, ובלשונו (במענה לשאלה: "והבן שלך הוא המחזיק של הרכב בפועל בהתרחשות

האירוע?": "הוא נג דרך כלל על הרכב הזה, אבל באותו היום של המקרה אני לא יודע אם הוא לקח את הרכב" (עמ' 3, שורות 1 - 2). אך כששב ונשאל האם הנאשם משתמש באופן קבוע ברכב, חזר בו המבקש מדבריו והכחיש הדבר, ובלשונו (במענה לשאלה: "אני שאלתי משהו אחר, הבן שלך משתמש ברכב באופן קבוע?"): "לא, לא, לא באופן קבוע" (שם, שורה 8).

23. תשובותיו הבלתי עקביות של המבקש בדבר שימוש של הנאשם ברכב מעמידות את גרסתו כמכלול באור בעייתי. ומכל מקום עלה בבירור מעדות המבקש, כי המבקש עצמו אינו משתמש ברכב באופן רציף, בעוד הנאשם עשה שימוש תדיר ברכב, שלא הוגבל למועד ביצוע העבירות.

העובדה כי בבעלות המבקש שישה כלי רכב, בעוד שבבעלות הנאשם משאית בלבד, שאינה מתאימה לשימוש לצרכים שוטפים (אליבא דגרסת המבקש, כמפורט לעיל), מחזקת רושם זה בדבר היות הנאשם המשתמש ברכב בפועל, וממילא לו הבעלות האמיתית ברכב.

24. כאמור, המבקש טען בעדותו, כי אשת המבקש היא המשתמשת ברכב. הוא אף העיד, כי קנה את הרכב עבורה, ובלשונו: "הסקודה לאמא. הרכב הזה קניתי לאמא ואני שילמתי עבור הרכב הזה את הכסף" (עמ' 2, שורות 17 - 18). טענתו זו של המבקש בדבר השימוש של רעייתו ברכב הועלתה לראשונה בחקירת המבקש. הטענה נפקדה מבקשת המבקש ומהתצהיר התומך בה. לא זו בלבד שהמבקש לא התייחס לשימושה של רעייתו ברכב בבקשתו, הוא אף מסר גרסה סותרת בבקשה, לפיה הרכב משמש אותו לצורך עסקיו, ולא לשימושה הפרטיים של אשתו, כפי שטען בעדותו ובלשונו: "באמצעות הציוד התפוס, המבקש מנהל פרנסתו, ואת עסקיו עם רכבו" (סעיף 8 לבקשה). די בסתירה זו כדי לשמוט הקרקע תחת הטענה בדבר שימושה של אשת המבקש ברכב.

בנוסף, אשת המבקש לא התייצבה לדיון ולא מסרה עדות. ממילא לא ניתן להתרשם, על סמך תשובות המבקש בלבד, מהשימוש שזו עושה ברכב, מתדירות השימוש ומהיחס בין היקף השימוש של אשת המבקש ברכב לבין שימוש הנאשם ברכב. לכל היותר ניתן ללמוד מעדותו של המבקש בהקשר זה, כי הוא עצמו אינו משתמש ברכב, אך לא מעבר לכך.

עולה, אם כן, כי המבקש לא הוכיח כי הבעלות המהותית ברכב היא שלו.

25. לגוף הדברים, בהתאם להוראות סעיף 39(א) לפקודה ולכללים שהתפתחו בהלכה הפסוקה, יש מקום להורות על חילוט הרכב. הרכב שימש את הנאשם בעת ביצוע העבירה, היה חיוני לצורך ביצוע העבירה, קיימת זיקה מובהקת בין הרכב לבין ביצוע מעשי העבירה, שכן לא ניתן היה לבצע את מעשי העברה זולת באמצעות הרכב, ויש להתחשב אף בחומרת עבירת סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, אותה ביצע הנאשם באמצעות הרכב (ע"פ 623/78 סורני נ' מדינת ישראל, לג(3) 523 (1979); ע"פ 4148/92 מועד נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים 22.09.1994); ע"פ 2963/13 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 35 (פורסם במאגרים 10.2.2014)).

בהתאם לכללים אלה הורו בתי המשפט בשורה של פסקי דין על חילוט כלי רכב כחלק מהטלת העונש על עבירת סיכון

חיי אדם בנתיב תחבורה (ראו, בין היתר: ע"פ 8970/15 עיסא נ' מדינת ישראל (פורסם במאגרים 07.11.2016); ע"פ 8547/15 מדינת ישראל נ' מחאג'נה (פורסם במאגרים 05.06.2016); וכן בעניין אבו אלניל), ואף במקרה שלפני אני מתרשמת כי יש להורות כן.

לאור זאת, ואף מתוך התחשבות ביתר העונשים שיוטלו על הנאשם, אני מוצאת להורות על חילוט הרכב.

סוף דבר

26. באיזון בין השיקולים השונים, לאחר שקלולם של מכלול הנסיבות לכף חומרה ולכף קולא, כפי שפורטו לעיל, אני מתרשמת, כי יש לגזור על הנאשם עונש כולל המצוי בשליש התחתון של מתחם העונש ההולם. מאחר שהחלטתי לחלט את רכב הנאשם, העונש יעמוד על הרף הנמוך של המתחם, למרות שהיה מקום להטיל עליו עונש מאסר לתקופה ארוכה יותר, בפרט נוכח עברו התעבורתי, ובשל שיקולי הרתעת היחיד והרתעת הרבים. התחשבתי בחילוט הרכב אף בקביעת גובה הקנס שיושת על הנאשם. בהתאם, אני גוזרת על הנאשם עונש מאסר בפועל של 26 חודשי מאסר, לצד ענישה נלווית.

27. נוכח האמור, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

- (א) 26 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו.
- (ב) מאסר על תנאי למשך 9 חודשים. הנאשם יישא בעונש זה אם בתקופה של שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר יעבור עבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה.
- (ג) מאסר על תנאי למשך 3 חודשים. הנאשם יישא בעונש זה אם בתקופה של שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר יעבור עבירה מהעבירות המנויות בסעיפים 1(א) - 1(ו) לעיל.
- (ד) קנס בסך של 1,500 ₪, אשר ישולם בחמישה תשלומים חודשיים, רצופים ושווים, החל מיום 2.8.23 וב- 2 לכל אחד מארבעת החודשים העוקבים.
- (ה) 24 חודשי פסילה בפועל מקבלת רישיון נהיגה או החזקתו. הפסילה תיכנס לתוקפה מיום שחרורו של הנאשם מהכלא, ותקופת הפסילה תימנה מהמועד הקבוע לכך בדיון.
- (ו) 18 חודשי פסילה על תנאי מקבלת רישיון נהיגה או החזקתו, אותם ירצה הנאשם בפועל אם בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהכלא הוא יבצע עבירה מהעבירות המנויות בסעיפים 1(א) -

1(ד), 1(ו) לעיל.

(ז) חילוט לטובת אוצר המדינה של רכב מסוג סקודה בעל לוחית רישוי פלסטינאית מספר D37967, אשר יועבר על ידי הנאשם למדינה בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ט תמוז תשפ"ג, 18 יולי 2023, בהעדר הצדדים.